

መትኩል ዐቀዲይ

ከተሊያዩ የዐቂዳ ኪታቦች የተጠናቀረች አጭር የአህሉ ሰንና
ወልጆመዓዎች የዐቂዳ መጽሀፍ

አዘጋጅ፡ ዶ/ር ዚያድ ቢን ሀምድ አልዓሚር

ትርጉም፡ አህመድ ሲራጅ ሙሀመድ

26-08-2021

የተርጓሚው መልእክት

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

በትክክለኛው የሙስሊሞች የእምነት መሰርቶች ዙሪያ የሚያጠነጥኑ በበርካታ ምሁራኖች የተዘጋጁ አጫጭርና ሰፋፊ መጽሀፍት መኖራቸው ግልጽ ነው። ሆኖም ግን ከሌሎች ኪታቦች ይልቅ ይቺን በዶክተር ዚያድ አል ዐሚር የተዘጋጀውን አጠር ያለች ኪታብ ለመተርጎም ያነሳሳኝ ጉዳይ፡

1. ዶክተር ዚያድ በዐቂዳ ዙሪያ የሚያተኩሩ በርከት ያሉ ወሳኝ ኪታቦችን ያዘጋጁ በዐቂዳ፣ በዘመናችን የተከሰቱ መጤ አመለካከቶችና የጥመት አንጃዎች ዙሪያ የሚያስተምሩ ምሁር መሆናቸው መጽሀፏን በጥንቃቄ እንዲያዘጋጁት አጋዥ ስለሆነ
2. ኪታቧ በጣም አጭርና ግልጽ በሆነ አቀራረብ የተዘጋጀች በመሆኗ ለበርካታ ጀማሪ ተማሪዎች ጠቃሚ ስለሆነች
3. በጥቂት ቀናት ለሚጠናቀቁ ስልጠናዎችና ትምህርቶች አመች በሆነ አቀራረብ ስለተዘጋጀች
4. ኪታላላቆቹ ቀደምት ኢማሞች አጫጭር የዐቂዳ ኪታቦች የተጨመቀች ስለሆነችና በአብዛኛዎቹ የዐቂዳ ኪታቦች ላይ የተገለጹትን ሀሳቦች ስላካተተች
5. ዶክተር ዚያድ ለኪታቧ አጠር ያለ የድምጽ እና ሰፋ ያለ የጽሁፍ ማብራሪያ ስላዘጋጁላት ኪታቧን ለሌሎች ለማስተማርም ይሁን በግላቸው በጥልቀት ለመረዳት ለሚፈልጉ የአጋዥ መጽሀፍ በመኖሩም ነው።

አተረጓጎሜ

- ✓ ለጀማሪዎች በሚመች መልኩ እያንዳንዱን ነጥብ በተናጠል በተናጠል በመለየት፣ ቁጥር በመስጠትና የዐረብኛውን ጽሁፍ ከላይ በማስቀመጥ የአማርኛ ትርጓሜውን ከስር አስፍሬያለሁ።
- ✓ የእያንዳንዱን የአረብኛ ጽሁፍ መልእክት የቃል ቢቃል ትርጓሜ ጠብቄ ለመተርጎም ጥረት አድርጌያለሁ።

- ✓ አንዳንድ ቦታዎች ላይ የአረብኛውን መልእክት በቀጥታ ቃል ቢቃል መተርጎሙ የተፈለገውን ሀሳብ የማይገልጽ ሆኖ ሲገኝ ጥቅል የሆነውን ትርጓሜና የተፈለገውን ቁም ነገር ለመጠበቅ ሞክሬያለሁ።
- ✓ በአረብኛ ጽሁፎቹ ላይ ያልተጠቀሱትን የሀዲስና የቂርአን አንቀጽ ምንጮች በትርጉሙ ውስጥ ጠቅሻለሁ።
- ✓ ኪታቧን ለመተርጎምና ለማሰራጨት የሸይኹን ሙሉ ፈቃደኝነት አግኝቻለሁ።

ይቺን እጥር ምጥን ያለች መጽሀፍ በነጻ አሳትሞ ማሰራጨት ለማንም ቢሆን የተፈቀደ ነው።

አምላካችን አላህ የኪታቧን አዛጋጂም ይሁን ተርጓሚውን ትክክለኛ ኢቭላሰን ይለግሰን። በተስተካከለ እምነት እና ባማረ ስራ እሱን ለመገናኘትም ያድላን።

አሚን

አህመድ ሲራጅ ሙሀመድ

nahmed.siraj@gmail.com

http://t.me/Nasir_Ah

መግቢያ

ምስጋናና ዉዳሴ ሁሉ ለአላህ የተገባ ነው። የአላህ ሰላም፣ እዝነትና በረከትም በነብያችን ሙሀመድ፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና በተከታዮቻቸው ላይ ይስፈን።

ይች መትኑል ዐቀዲይ የሚል ስያሜ የተሰጣት መጽሀፍ የአህሉ ሱና ወልጀመዓዎችን መስረታዊ የዐቂዳ ነጥቦች የምትዳስስ ቀለል ያለች ማስታወሻ ነች ።

በመጽሀፏ፡

- 1) በተወሰነ ደረጃም ቢሆን ወሳኝ የሚባሉት መስረታዊ ዐቂዳ ነክ ጉዳዮች ተዳሰዋል።
- 2) የአህሉ ሱና ምሁራኖች በአጫጭር የዐቂዳ መጽሀፍቶቻቸው የምሁራኖች ስምምነት የተረጋገጠባቸውን ጉዳዮች እንደሚጠቅሱት ሁሉ በመጽሀፏ ዉስጥ ምሁራኖች የተስማሙባቸው ነጥቦች ተካተዋል።
- 3) የሱና ዑለማአች በአጫጭር የዐቂዳ ኪታቦቻቸው የሱና ሰዎች ከቢድዓ አንጃዎችና ከከሀዲዎች የሚለዩባቸውን ነጥቦች እንደሚዳስሱት ሁሉ ይች መጽሀፍም አህሉ ሱና ወልጀመዓዎች ከሌሎች ወደ እስልምና ከተጠጉ የተሳሳቱ አንጃዎች የሚለዩባቸውን ጉዳዮች ትጠቅሳለች።

ሁሉም ሙስሊሞች የሚስማሙባቸው ነጥቦች ለምሳሌ በአላህ ብቸኝነት ማመን፣ በመላኢካዎች ማመን፣ በመልእክተኞች ማመን እና በመጨረሻው ቀን ማመን በእያንዳንዱ የዐቂዳ መጽሀፍ ዉስጥ መጠቀሱ ፍጹም የማይቀር ጉዳይ ነውና በዚች መጽሀፍም ዉስጥ እነዚህ ነጥቦች ተካተዋል። ባይሆን ግን የእነዚህ የእምነት መስረቶች መረጃዎቻቸው በሰፋፊ መጽሀፍቶች ዉስጥ ነው ተዘርዝሮ የሚገኘው።

በመጽሀፏ ዉስጥ ጠቅለል ባለ መልኩ የተካተቱ ነጥቦች በተለያዩ ታዋቂ የአህሉ ሱና ምሁራኖች የዐቂዳ መጽሀፍት ዉስጥ የተገለጹት ሀሳቦች ናቸው። ኪታቧ ከዐቂደቱ

ጦሀዊያህ፣ ከዐቂደቱ ኢብኑ አቢ ዘይድ ቀይረዋኒይ፣ ከዐቂደቱ አስሀቢል ሀዲስ፣ ከሉምዐቱል ኢዕቲቃድ እና ከሌሎችም መስል መጽሀፍት የተጠናቀረች ነች። የእነዚህ የኪታብ አዘጋጆች ደግሞ ከላይ በተጠቀሱት መጽሀፍቶቻቸው ዉስጥ ጥቅል የሆኑትን የእምነት መሰረቶች እንጂ ዝርዝር ጉዳዮችን አይጠቃቅሱም።

አብዛኛዎቹ የዐቂዳ ኪታብ አዘጋጆች ኪታቦቻቸውን የሚያዋቅሩት በጂብሪል **عليه السلام** ሀዲስ ላይ በተጠቀሰው (ኢማን ማለት በአላህ፣ በመላእክቶቹ፣ በመጽሀፍቶቹ፣ በመልእክተኞቹ፣ በመጨረሻው ቀንና በጥሩውም ይሁን በመጥፎው የአላህ ቅድመ ወሳኔ ማመን ነው) በሚለው ቅደም ተከተል መሰረት ነው። የዐቂዳ መጽሀፍቶች በዚህ ሀዲስ ላይ የተጠቀሰውን ቅደም ተከተል ጠብቀው መዋቀራቸው በጣም ያማረ አካሄድ ተደርጎ ስለሚወሰድ መጀመሪያ ላይ ከአላህ ጌትነት፣ ብቸኛ ተመላኪነት እንድሁም ስሞችና ባህሪያት ጋር የሚያያዙ ጉዳዮች ይጠቀሳሉ። ከዚያም በመላኪያዎች ስለማመን ፣ ከዚያም በመጽሀፍቶቹ ስለማመን እያለ ይቀጥላል። ይህን አይነት ቅደም ተከተል በአብዛኛዎቹ የቁርአን አንቀጾችም ጭምር ስለተጠቀሰና መልእክተኛውም ﷺ ሐጂን በተመለከተ ጃቢር ባስተላለፈውና **መስሊም** በዘገቡት ሀዲስ “አላህ በጀመረበት እጀምራለሁ” ስላሉ በዚች ኪታብ ላይ የተጠቀሱት ነጥቦችም ይሄንኑ ቅደም ተከተል በጠበቀ መልኩ ነው።

ይች መጽሀፍ በበርካታ ምሁራኖች አስተያየት ተሰጥቶባታል። አድናቆትም ተችሯታል። አላህ የኪታቧን አዘጋጅ፣ አንባቢ፣ አድማጭ እና ሸምዳጅ በኪታቧ ተጠቃሚ ያድርጋቸው። የአላህን ዉዴታ ለመጎናጸፍ ታስቦ የተዘጋጀች ጠቃሚ መጽሀፍም ያድርጋት። አሚን

ዶክተር ዚያድ ቢን ሀምድ አል ዓሚር

Zha1430@gmail.com

00966504150615

ሪያድ ሳውዲ ዐረቢያ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على نبينا محمد، وعلى آله وأصحابه أجمعين،

أما بعد:

فهذا متن عقدي جامع لأصول مسائل الاعتقاد عند أهل السنة والجماعة، وجميع ما هو
مذكور فيه من المسائل هو:

1. مِنْ الْقَدَرِ المجزئ في الاعتقاد .
2. أو قد حُكي الإجماع عليه؛ كما جرت به عادة علماء أهل السنة أن يذكروا الأصول
المنفق عليها في عقائدهم المختصرة.
3. أو كان مما يتميز به أهل السنة والجماعة عن غيرهم من الفرق المنتسبة للإسلام، فإن
"من شأن المصنفين في العقائد المختصرة على مذهب أهل السنة والجماعة: أن
يذكروا ما تتميز به أهل السنة والجماعة عن الكفار والمبتدعين..."

وأما الإيمان بما اتفق عليه المسلمون: من توحيد الله تعالى، والإيمان برسله، والإيمان باليوم
الآخر؛ فهذا لا بد منه، وأما دلائل هذه المسائل ففي الكتب المبسطة الكبار.

وما في هذا المتن هو خلاصة اعتقاد أهل السنة والجماعة مما هو مذكور في متون الاعتقاد
الشهيرة عندهم، مثل: العقيدة الطحاوية. للطحاوي الحنفي (321هـ)، وعقيدة ابن أبي زيد
القيرواني المالكي (386هـ)، وعقيدة أصحاب الحديث. للصابوني الشافعي (449هـ)، ولمعة
الاعتقاد. لابن قدامة الحنبلي (620هـ)، وغيرها من متون الاعتقاد، فإنهم يذكرون فيها
مجمل الاعتقاد دون تفاصيله.

ومن عادة كثير من المصنفين في الاعتقاد: أن يُرتبوا مصنفاتهم على ما جاء في حديث
جبريل عليه السلام لما سئل النبي ﷺ عن الإيمان؛ فقال له: (أن تؤمن بالله، وملائكته، وكتبه،
ورسله، واليوم الآخر، وتؤمن بالقدر خيره وشره)، فإن "أحسن ما يرتب عليه كتاب أصول

الدين: ترتيب جواب النبي ﷺ لجبريل عليه السلام حين سأله عن الإيمان...، فيبدأ بالكلام على التوحيد والصفات وما يتعلق بذلك، ثم بالكلام على الملائكة..."، وتقديماً لما بدأ الله به في القرآن - في غالب الآيات - كما جاء في حديث جابر الطويل في الحج: (أبدأ بما بدأ الله به).

ويمكن ترتيب الموضوعات العقدية - إجمالاً - بناء على ذلك كما يلي :

- الفصل الأول: مقدمة الاعتقاد.

- الفصل الثاني: الإيمان.

- الفصل الثالث: الإيمان بالله .

- الفصل الرابع: الإيمان بالملائكة.

- الفصل الخامس: الإيمان بالكتب.

وقد حظي هذا المتن بمراجعة جمع من أهل العلم، والله أسأل أن يبارك في هذه العقيدة السُّنِّيَّة كما بارك في أصولها، وينفع بها كاتبها وقارئها وسامعها وحافظها، ويجعلها خالصة لوجهه الكريم ،، آمين.

زياد بن حمد العامر

Zha1430@gmail.com

00966504150615

الرياض - المملكة العربية السعودية

ክፍል 1 - ስለዐቂዳህ መግቢያ

الفصل الأول: مقدمة الاعتقاد

1. العقيدة الإسلامية هي: ما يشد ويربط الإنسان قلبه عليه من أصول الإيمان وما يلحق بها.

1) ኢስላማዊ ዐቂዳ የሚባሉት አንድ ሰው በቀልቡ አጽንቶ የሚያምንባቸው መሰረታዊ እምነቶችና ተይያዥ ጉዳዮች ናቸው።

2. ومن أهمية العقيدة الصحيحة وثمراتها: أنها هي الغاية التي خُلِقَ لأجلها الخلق، وهي أصل الدين، وأساس دعوة المرسلين، والإيمان شرط لصحة الأعمال وقبولها، وسبب لسعادة الدنيا والآخرة والنجاة فيهما، كما أن الإعراض عنه سبب للشقاء في الدنيا والآخرة، وهو عصمة للدم والمال، وهو شرط لحصول النصر والتمكين للأمة، وتحقيق الأمن، وهو المُخَلِّص للعقل من الشبهات الفاسدة، والخرافات السقيمة.

2) የትክክለኛ ዐቂዳን አስፈላጊነትና መልካም ውጤቶች ከሚያንጸባርቁ ጉዳዮች ውስጥ፡- ትክክለኛው ዐቂዳ ፍጥረቶች ሁሉ የተፈጠሩበት ዋነኛ አላማ መሆኑ፤ የሀይማኖቱ መሰረት መሆኑ እንደሁም የሁሉም መልእክተኞች ቀዳሚ የጥሪያቸው ርእሰ መሆኑ ነው። ማንኛውም መልካም ስራ ትክክለኛ ይሆን ዘንድ እና ተቀባይነት ያገኝ ዘንድ ትክክለኛ እምነት መኖሩ ቅድመ ሁኔታ ነው። በዱንያ ስኬታማ ህይወትን ለመምራት እንደሁም በአኼራ ውጤታማ ለመሆን፤ በሁለቱም ዐለሞች ከመከራ ነጻ ለመውጣት የትክክለኛው እምነት ባለቤት መሆን እንደ መስፈርት ተደርጎ ይወሰዳል። ከዚህ እምነት መራቅ ደግሞ በቅርቢቷም ዐለም ይሁን በመጨረሻኛ ዘላለማዊ ሀገር ለጥመት እና ለክስረት ይዳርጋል። ትክክለኛው እምነት ለህይወት ዋስትና ይሰጣል። ገንዘብን ያስጠብቃል። ህዝብ ሙስሊሙ የበላይነትን እንድንናጸፍ ያስችላል። የድልና

የድሎት መገኛም ነው። ሰላምን እና ጸጥታን ያስከብራል። አእምሮን ከተለያዩ ማምታቻዎችና ከታወኩ እይታዎች ነጻ ያወጣል። የህሊና ሰላምን ያስገኛል።

3. **وشرعية الله صالحة ومصلحة لكل زمان ومكان.**

3) የአላህ መመሪያ ለሁሉም ዘመን እና ቦታ ጠቃሚ ነው። ሁሉንም ዘመናት እና ቦታዎችም አስተካካይ ነው።

4. **وحكم تعلم العقيدة: منه فرض عين، ومنه فرض كفاية**

4) ዐቂዳን መማር ተናጠላዊ በሆነ መልኩ በእያንዳንዱ ግለሰብ ላይ ግዴታ የሚሆን ክፍል እንዳለው ሁሉ ከፈሎች ላይ ብቻ ግዴታ የሚሆንም ክፍል አለው።

5. **والأنبياء متفقون في أصول الدين ومقاصد التشريع العامة، وأصول الأخلاق، فعقيدتهم واحدة، وتفاصيل شرائعهم مختلفة.**

5) ነቢያቶች መሰረታዊ በሆኑት የዲን መርሆዎች፣ ጥቅል ስነምግባሮች እንድሁም ሁለ አቀፍ ድንጋጌዎች ዙሪያ ይስማማሉ። ዝርዝር የሆኑት መመሪያዎቻቸው ግን ይለያያሉ።

6. **وقد أخبر النبي ﷺ أن أمته ستفترق على ثلاث وسبعين فرقة، كلها في النار إلا واحدة، وهي: الجماعة ولمَّا سُئِلَ عن صفتها قال: "هم من كان على مثل ما أنا عليه وأصحابي وبهذا أصبح المتمسكون بالإسلام المحض الخالص عن الشوب: هم أهل السنة والجماعة، وهم الفرقة الناجية، والطائفة المنصورة، وأهل الحديث والأثر، والسلف الصالح، وأهل الكتاب والسنة.**

6) ነቢዩ ﷺ ይገኙ ህዝባቸው ለ73 እንደምትከፋፈልና ከአንዱ በስተቀር ሁሉም የእሳት እንደሆኑ ገልጸዋል። ይችን ከእሳት ነጻ የምትሆነውን ጀመፍ ምንነትም ሲገልጹ እኔና የእኔ ባልደረቦች ያለንበትን መንገድ የተከተለችው (ቴርሚኒያ: 2641) እንድሁም

የሙስሊሞች ህብረት ያለባት ጀመላች ነች (ኢብኑ ማጀህ፡ 3993) ብለው ተናግረዋል። በዚህ መሰረትም ከየትኛውም እንከን እና አፍራሽ ነገራቶች ጉጹህ የሆነውን እስልምና አጥብቀው የያዙት ጀመላቸው የሱንና እና የጀመላ ባለቤቶቹ መሆናቸው ግልጽ ነው። በተጨማሪም አህሉ ሱና ወልጀመላዎች ከየትኛውም አይነት ቢድዓና ከቅጣት ነጻ ወጪዎች፣ የበላይነትን ተጎናጸፈዎች፣ የሀዲስና ተውፊት ባለቤቶች፣ የደጋግ ቀደምት ተከታዮች፣ የኪታብና ሱንና ተከታዮች ናቸው።

7. وهم الوسط في فرق الأمة، كما أن الأمة هي الوسط في الأمم.

7) የእስልምና ሀይማኖት ከሌሎቹ ሀይማኖች አንጻር ሚዛናዊና መካከለኛ ሀይማኖት እንደሆነው ሁሉ አህሉ ሱንና ወልጀመላዎችም ከሌሎቹ ቡድኖች ጋር ሲነጻጸሩ ፍጹም ሚዛናዊ ጀመላዎች ናቸው።

8. ومن طريقة أهل السنة والجماعة: اتباع آثار رسول الله ﷺ باطناً وظاهراً، واتباع سبيل السابقين الأولين.

8) የነብዩን ﷺ ፈለግ በግልጽም በስውርም መከተል እና መተግበር እንድሁም የቀዳሚዎቹን ደጋግ ቀደምቶች መንገድ መከተል የአህሉ ሱንናዎች መሰረታዊ መርህ ነው።

9. ومصادرهم في تلقي الاعتقاد - وهي الأصول التي يُستند ويُستدل بها على مسائل الاعتقاد - : الكتاب، والسنة، ثم الإجماع، وقد جاءت النصوص الشرعية ببيان أصول الاستدلال فيما يتعلق بأمور الدين، فمن ذلك قوله تعالى: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا} [النساء: 59]

وهذه الآية أصل في ذكر أصول الاستدلال الشرعي: الكتاب، والسنة، والإجماع، فذكر فيها الأمر بالرد إلى الله وهو: الرد إلى كتابه سبحانه وتعالى، والرد إلى

الرسول ﷺ وهو: الرد إلى سنته، وعند الاتفاق والإجماع وعدم التنازع فإنه يلزم الأخذ بما لم يحصل التنازع فيه، وأهل السنة يزنون بهذه الأصول الثلاثة جميع ما عليه الناس من أقوال وأعمال باطنة أو ظاهرة مما له تعلق بالدين.

- 9) የተለያዩ የዐቂዳ ነጥቦችን ለመማርና ለማወቅ እንደመረጃ ምንጭነት የሚጠቀሙት ቁርአንን፣ ሱናን ከዚያም የምሁራኖችን ስምምነት ነው። ዋነኛዎቹን የዲን መሰረቶች በተመለከተ የመረጃ ምንጮች ምን መሆን እንዳለባቸውም የሚጠቁሙ ሸሪዐዊ መረጃዎች አሉ። ከእነዚህም ውስጥ “እናንተ ያመናችሁ ሆይ! አላህን ተገዙ። መልእክተኛውንም ታዘዙ፣ ከእናንተም የሰጠን ባለቤቶችን (ታዘዙ)። በማንኛውም ነገር ብትከራከሩ በአላህና በመጨረሻው ቀን የምታምኑ ብትሆኑ (የተከራከራችሁበትን ነገር) ወደ አላህና መልእክተኛው መልሱት። ይህ የተሻለ መጨረሻውም ያማረ ነው።” (አል ኔሳአ:59) የሚለው ይገኝበታል። ይህ የቁርአን አንቀጽ ሸሪዐዊ የመረጃ ምንጮች ምን ምን እንደሆኑ ከሚጠቅሱ ማስረጃዎች ውስጥ ይመደባል። ስለዚህ በየትኛውም ጉዳይ ላይ ብትጨቃጨቁ ወደ አላህ መልሱት ማለቱ ወደ ቁርአን መልሱት ለማለት ነው። ጭቅጭቁን ወደ ነቢዩ ﷺ መልሱት ማለቱ ደግሞ በሱናቸው ተዳኙ ማለት ነው። ስምምነትና አንድነት ካለ ወይም ጭቅጭቅ የሚባል ነገር ከሌለ ደግሞ ያንን ጭቅጭቅ የሌለበትን ጉዳይ መከተል ተገቢ እንደሆነ ይጥቁማል። በዚህም መሰረት አህሉ ሱናዎች ከዲን ጋር ተያያዥ በሆኑ ጉዳዮች ዙሪያ ሰዎች የሚፈጸሟቸውን ግልጽና ሰውር ተግባራትና ንግግሮች በእነዚህ ሶስቱ መሰረታዊ የመረጃ ምንጮች ይመዝናሉ።

10. ويتبع المصادر الثلاثة السابقة: العقل السليم، والفطرة السليمة.

- 10) ጤናማ አእምሮና ንጹህ ተፈጥሮ ደግሞ ከላይ የተጠቀሱትን ሶስት የመረጃ ምንጮች ተከትለው የሚቀመጡና አጋዥ ተደርገው የሚወሰዱ የመረጃ ምንጮች ናቸው።

11. ومنهج الاستدلال عند أهل السنة والجماعة: هو الطريقة التي سلكها أهل السنة والجماعة لاستنباط الأحكام الاعتقادية من مصادر التلقي الصحيحة، وقد اعتنى أهل السنة ببيان منهج الاستدلال من النصوص الشرعية؛ وذلك لأن الفرق المنتسبة للإسلام في الجملة تعتبر القرآن والسنة والإجماع مصادر لتلقي العقيدة، وإنما وقع الخلاف معها في: كيفية الاستدلال بنصوص الكتاب والسنة على مسائل الدين .

وقد أخبر النبي ﷺ عن قوم يخالفون جماعة المسلمين في تأويل القرآن، بل قد يصل بهم الحال إلى القتال على ذلك، فعن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال: (كنا جلوساً ننتظر رسول الله ﷺ، فخرج علينا من بعض بيوت نسائه، قال: فقمنا معه، فانقطعت نعله، فتخلف عليها عليٌّ يخصفها، فمضى رسول الله ﷺ ومضينا معه، ثم قام ينتظره وقمنا معه، فقال: (إن منكم من يقاتل على تأويل هذا القرآن، كما قاتلتُ على تنزيله)، فاستشرفنا وفيما أبو بكر وعمر فقال: (لا، ولكنه خاصف النعل) قال: فجئنا نبشره، قال: وكأنه قد سمعه

11) የአህሉ ሱናዎች የመረጃ አጠቃቀም ቀደምት የአህሉ ሱና ምሁራኖች ከትክክለኛዎቹ የመረጃ ምንጮች የተለያዩ ዐቂዳ ነክ ጉዳዮችን ብይን ለማግኘት ሲከተሉት የነበረው መንገድ ነው። በርካታ ወደ እስልምና የተጠጉ አንጃዎች የመረጃ ምንጮቻችን ቁርአን፣ ሱና እና የምሁራኖች ስምምነት ነው ብለው ይሞግታል። ታዲያ በእነዚህ የተሳሳቱ አንጃዎች እና በትክክለኛዎቹ ጀመጃዎች መካከል ያለው ልዩነት የመረጃ አጠቃቀም ስለሆነ አህሉ ሱናዎች በዐቂዳ ነክ ጉዳዮች ዙሪያ ሊከተሉት ስለሚገባው የመረጃ አወሳሰድና አጠቃቀም ከፍተኛ ትኩረት አድርገዋል። በቁርአን አተረጓጎም ዙሪያ የሙስሊሞችን ህብረት የሚጸረር አቋም ያላቸው ህዝቦች እንደሚከሰቱም ኑቡዩ ﷺ አበከረው ተናግረዋል። ከዚህም አልፎ አተረጓጎማቸው እስከመገዳደል ድረስ እንደሚያደርሳቸውም ጭምር ጠቁመዋል። በዚህ ዙሪያ የሰማውን ሀዲስ ሲያስተላልፍ አቡ ሰዒድ አልኹድሪይ እንደህ ይላል። ከእለታት አንድ ቀን ቁጭ ብለን ኑቡዩን ﷺ እየተጠባበቅን ነበር። ኑቡዩ ﷺ ከአንዷ ባለቤታቸው ቤት ወጡ። እኛም ከእሳቸው ጋር ተነስተን ጉዞ ጀመርን። ነገር ግን በጉዟቸው መሃል

የኑብዩ ﷺ ጫማ ተቆረጠችባቸው። ዐሊይ የኑብዩን ጫማ እያስተካከለ ከእኛ ኋላ ቀረ። ከኑብዩ ጋር ትንሽን ከተጓዘን በኋላ ኑብዩ ﷺ ዐሊይን ቆመው መጠበቅ ጀመሩ። በዚህ ጊዜ ነበር ቁርአን በሚወርድበት ወቅት (ቁርአንን ያስተባበሉ ሰዎች በቁርአኑ እንድያምኑ ለማድረግ) ከሙሽሪኮች ጋር እንደተጋደልኩት ሁሉ ከእናንተ ውስጥ በዚህ ቁርአን አተርጓንም ዙሪያ (የተሳሳተን ትርጓሜ ከሚከተሉ ቡድኖች ጋር) የሚጋደል ይኖራል ብለው የተናገሩት። አቡ በክር፣ ዑመር እና እኛም ተነሳንና ‘ኑብዩ ሆይ፣ ከነዚህ ጠማማ ቡድኖች ጋር የምንጋደለው እኛ ነን? ብለን ስንጠይቃቸው፣ እናንተ ሳትሆኑ ያ ጫማ የሚያስተካክለው ባልደረባዩ (ዐሊይ) ነው ከጥመት ቡድኖቹ ጋር የሚጋደለው ብለው መለሱላቸው። ይሄን ብስራት ለዐሊይ ልንነገረው ስንሄድ እሱ ግን ሀዲሱን ቀድሞ የሰማው ይመስል ነበር፤ (ስንነግረው አልተደናገጠም)።

(አህመድ፡ 11773)

12. فمن منهجهم في الاستدلال: العمل بالمحكم، والإيمان بالمتشابه، ورد المتشابه إلى المحكم؛ كما قال تعالى: { هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدَ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ (7) رَبَّنَا لَا تَجْعَلْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهْبَ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ } [آل عمران: 7، 8].

12) ከመረጃ አጠቃቀም መርሃቸው ውስጥ ግልጽ በሆኑት መስራት፣ በተመሳሳዮቹ (አሻሚዎቹ) ደግሞ ማመን እንድሁም አሻሚነት ያላቸውን መረጃዎች ከግልጽ መረጃዎች ጋር በማቆራኘት መጠቀም ይገኛበታል። ይሄን በተመለከተም ጌታችን “እርሱ ያ በአንተ ላይ መጽሀፉን ያወረደ ነው። ከእርሱ (ከመጽሀፉ) ግልጽ የሆኑ አንቀጾች አሉ። እነሱ የመጽሀፉ መሰረቶች ናቸው። ሌሎችም ተመሳሳዮች አሉ። እነዚያም በልበናቸው ውስጥ ጥመት ያለባቸው ሰዎች ማሳሳትን ለመፈለግና ትችቱን ለመፈለግ ከእርሱ

የተመሳሰለውን ይከታተላሉ። ትክክለኛ ትችቱንም አላህ እንጅ ሌላ አያውቀውም። በእውቀትም የጠለቁት “ በእርሱ አምነናል፤ ሁሉም ከጌታችን ዘንድ ነው” ይላሉ። የአእምሮ ሳቢዎችም እንጅ (ሌላው) አይገሰጽም። (እነሱም ይላሉ)፡ ጌታችን ሆይ ቅኑን መንገድ ከመራሽን በኋላ ልቦናችንን አታዘንብልብን። ከአንተ ዘንድ የሆነ ችግርታንም ለኛ ሰጠን። አንተ በጣም ሊጋስ ነህና።” (አሉ ኢምራን፡ 7-8)

13. والعمل بظواهر النصوص، وهي: ما يتبادر إلى ذهن وفهم السامع صحيح الفهم من معاني ألفاظ الكتاب والسنة.

13) ቀጥተኛና ግልጽ በሆኑ የቁርአን እና ሀዲስ መልእክቶች መስራት፤ ይህም ማለት ፈጠኞ ወደ አእምሮ የሚደርሰውን እና ጤናማ አመለካከት ያለው አድማጭ የሚረዳውን ትክክለኛ የቁርአን እና የሱና ትርጓሜ ተግባር ላይ ማዋል ሌላኛው መስራታዊ የእምነታቸው መርህ ነው።

14. والاعتماد على أساليب العرب وطريقتهم في الفهم للكلام العربي.

14) ከመረጃ አጠቃቀም ጋር ተያይዞ የዐረቦችን የንግግር ዘይቤ እንድሁም የአረብኛ ንግግሮቻቸውን የሚረዱበትን መንገድም ከግምት ውስጥ ያስገባሉ።

15. وكل ما أخبر به الرسول ﷺ من الأحاديث التي تلقاها أهل العلم بالقبول؛ وجب الإيمان بها، ومنها: أخبار الآحاد.

15) የእውቀት ሳቢዎች በሙሉ ልባቸው በተቀበሏቸው የመልእክተኛው ﷺ ሀዲሶች በሙሉ ማመን ግዴታ መሆኑን ያምናሉ። ሀዲሶቹ አሃድ (በስፋት ያልተሰራጩ፤ በብዛትና በተደጋጋሚ ያልተዘገቡ) ቢሆኑም እንኳ።

16. ويعتقدون أنه لا يمكن أن يتعارض قطعي الشريعة مع قطعي آخر، وعند توهم التعارض بين الظنيات فإنه يقدم الأقوى منها ثبوتاً ودلالة.

16) ፍጹማዊ የሆኑ ሽሪዐዊ መረጃዎች ከሌሎች ፍጹማዊ ከሆኑ መረጃዎች ጋር እንደማይጣረሱ ያምናሉ። አጠራጣሪ በሆኑ ሀዲሶች መካከል ልዩነት አለ ተብሎ ከተገመተ ግን የተሻለ ተቀባይነት እና አስረጅኝነት ያለው ቀዳሚ ተደርጎ ይወሰዳል።

17. ويحثون على التمسك بالسنة، والحذر من إحداث البدع والعمل بها؛ كما قال النبي ﷺ: (من أحدث في أمرنا هذا ما ليس فيه، فهو رد) ، وفي لفظ: (من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو رد).

17) ሱናን አጥብቆ በመከተል ላይ ያነሳሉ። ምንም አይነት መጤ አመለካከትን ከመፍጠርና በመጤ እምነቶች ከመስራት ያስጠነቅቃሉ። ለዚህም ማጣቀሻቸው መልእክተኛው ﷺ “ከዲናችን ያልሆነን ጉዳይ በዚህ እምነታችን ዉስጥ የፈጠረ ሰው ፍጹም የኛ አይደለም” (ቡኻሬና ሙስሊም) ማለታቸው በሌላም (ሙስሊም) በዘገበት ሀዲሳቸው “የእኛ ትእዛዝ የሌለበትን ስራ የሰራ ሁሉ ስራው ተመላሽ ነው” ማለታቸው ነው።

ክፍል 2 - ኢማንን በተመለከተ ያላቸው እምነት

الفصل الثاني: الإيمان

1- ويقولون: إن الإيمان اعتقادٌ وقولٌ وعملٌ: فالاعتقاد هو: تصديق القلب، وقول اللسان هو: الشهادتان وسائر الأذكار الشرعية، والعمل: يشمل عمل القلب كالحب والخوف والرجاء وغيرها، وعمل الجوارح كالصلاة والحج والجهاد وغيرها؛ كما قال النبي ﷺ: (الإيمان بضعة وسبعون - أو بضعة وستون - شعبة، فأفضلها: قول: لا إله إلا الله، وأدناها: إمطة الأذى عن الطريق، والحياء شعبة من الإيمان)

1. ኢማን እምነት፣ ተግባር እና ንግግር ነው ይላሉ። እምነት የሚባለው በልብ እውነት ብሎ መቀበልን ሲሆን፣ ንግግር ሲባል የሁለቱ የምስክርነት ቃላቶችንና ሌሎች አዝካሮችን ያካትታል። ተግባር የሚለው ደግሞ የቀልብን ተግባር ማለትም እንደ ወዴታ፣ ፍርሃትና ተስፋን እንድሁም የአካላትን ተግባር እንደ ሶላት፣ ሀጅ፣ ጂሃድና ሌሎችን ይይዛል። ለዚህም መረጃው (መስሊም) በዘገቡት ሀዲስ ነብዩ ﷺ ኢማን ከሰባ ሶስት እስከ ሰባ ዘጠኝ ወይም ከስልሳ ሶስት እስከ ስልሳ ዘጠኝ ቅርንጫፎች አሉት። ከእነዚህ ሁሉ በላጩ ከአላህ ወጭ በእውነት የሚመለከ አምላክ እንደሌለ መመስከር ሲሆን ትንሹ የኢማን ክፍል ደግሞ ከመንገድ ላይ አስቸጋሪን ነገር ማስወገድ ነው። አይናፋርነትም ከኢማን ክፍል ነው ማለታቸው ነው።

2- وأنه يزيد بالطاعة، وينقص بالمعصية.

2. ኢማን አላህን በመታዘዝ ይጨምራል፤ እሱን በማመጽ ደግሞ ይቀንሳል ብለው ያምናሉ።

3- وأن مرتكب الكبيرة من الذنوب دون الكفر: مؤمن ناقص الإيمان، مؤمن بإيمانه، فاسق بكبيرته، فلا يعطى اسم الإيمان المطلق ولا يسلب مطلق الاسم

3. ከከህደት ያነሱ ከባባድ ወንጀሎችን የተዳፈረ ሰው እምነት ጎደሎ አማኝ ተደርጎ ይወሰዳል። ይህም ማለት በኢማኑል ልክ አማኝ ሲሆን በፈጸመው ከባድ ወንጀል ልክ ደግሞ አመጸኛ ነው ማለት ነው። ባለሙሉ እምነት ነው እንደማይባለው ሁሉ እምነት አልባ ነውም አይባልም ብለው ያምናሉ።

4- ولا يشهدون لمعين من أهل القبلة بجنة ولا نار، إلا من شهد له الكتاب والسنة

4. በቁርአንና በሀዲስ ካልተረጋገጠለት በስተቀር ተናጠላዊ በሆነ መልኩ ለየትኛውም ሙስሊም ቢሆን እከሌ የጀነት ነው ወይም የአሳት ነው ብለው አይመሰክሩም።

5- ويدينون بالولاء للمؤمن بقدر زيادة إيمانه، والبراء من الإنسان بقدر نقص إيمانه.

5. እንደ እምነቱ ጭማሬ መጠን አማኝን በመውደድና በማገዝ እንድሁም በእምነቱ ድክመት ልክ በማራቅ አላህን ያመልካሉ።

6- ويحذرون من نواقص الإيمان.

وكذا نواقض الإيمان، وهي: كل ما يزيل أصل الإيمان من اعتقاد أو قول أو عمل.

6. እምነትን ከሚያፈርሱ ነገራቶች ሁሉ ያስጠነቅቃሉ። የኢማን አፍራሾች የሚባሉት እምነትን ሙሉ በሙሉ የሚያስወግዱ ዉድቅ አመለካከቶች፣ ተግባራትና ንግግሮች ናቸው ብለውም ያምናሉ።

7- ويؤمنون بالغيب، ومنه (الغيب المطلق) وهو: ما لا يعلمه إلا الله (والغيب النسبي) وهو: ما يُعلمه الله مَنْ شاء من خلقه.

7. አላህ ብቻ በሚያውቃቸው ከሰዎች ስውር ወይም ሩቅ በሆኑ ጉዳዮች ያምናሉ። ይህም ከአላህ ወጭ ማንም የማያውቃቸውን ፍጹም ስውር ጉዳዮችን እንደሁም አላህ ከፍጡራኖቹ መካከል ለፈለገው ሰው የሚያሳውቃቸውን አንጻራዊ ስውር ጉዳዮችን ያካትታል።

8- والدين: إسلام، وإيمان، وإحسان.

8. ይህ ሀይማኖት ኢስላም፣ ኢማን እና ኢህሳን የሚሉ ደረጃዎች አሉት።

9- والإسلام هو: إظهار الاستسلام والانقياد لأحكام الله.

9. ኢስላም ማለት ለአላህ ህግጋቶች ፍጹም ታዛዝና እጅ ሰጪ ሆኖ መገኘት ማለት ነው።

10- والإحسان: أن تعبد الله كأنك تراه، فإن لم تكن تراه فإنه يراك.

10. ኢህሳን ማለት ደግሞ አላህን እንደምታየው ሆነው ማምለክ፣ አንተ ማየት ባትችልም እንኳ እሱ እንደሚያይህ በማመን እሱን ማምለክ ነው።

ክፍል 3 - በአላህ ማመን

الفصل الثالث: الإيمان بالله

1- ويؤمنون بوجود الله، ويدل لذلك: آياته الكونية، والفطرة، وغير ذلك؛ كما قال تعالى: {أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ} الطور: 35

1. አላህ በመኖሩ ያምናሉ። ፍጥረተ ዐለማዊ ተአምራቶቹ፣ የሰው ልጅ ተፈጥሮና ሌሎች ነገራቶችም ይሄንኑ ይጠቁማሉ። ይሄንን በተመለከተ የልቅና ባለቤት የሆነው ጌታችን በ(አጥ ጡር: 35) “ወይስ ያለ አንዳች ነገር ተፈጠሩን ወይስ እነሱ ፈጣሪዎች ናቸውን” ብሏል።

2- ويؤمنون بربوبية الله، وهو: إفراد الله بأفعاله، كالخلق، والرزق، والحكم، والإحياء، والإماتة؛ كما قال تعالى: {رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا} مريم: 65

2. በአላህ ጌትነት ያምናሉ። ይሄም እንደመፍጠር፣ ሲሳይን መስጠት፣ መፍረድ፣ ህያው ማድረግ እና መግደል ባሉት ተግባሮቶቹ አላህን ብቸኛ ማድረግ ነው። ጌታችንም እንድህ ይላል። “(እርሱም) የሰማያት እና የምድር በሁለቱም መካከል ላለው ሁሉ ጌታ ነውና ተገዛው፤ እሱን በመገዛትም ላይ ታገስ። ለእርሱ ሞክሼን ታውቃለህን?” (መርየም: 65)

3- ويؤمنون بأسمائه وصفاته، وهو: إثبات ما أثبتته الله لنفسه أو أثبتته له رسوله ﷺ؛ من الأسماء والصفات، من غير تحريف ولا تعطيل، ومن غير تكييف ولا تمثيل، بل يؤمنون بأن الله سبحانه {لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ} الشورى: 11

3. በስሞቹና በባህሪያቶቹም ያምናሉ። ይህም ማለት አላህ ለራሱ ያጸደቃቸውን ወይም መልእክተኛው ﷺ ለአላህ ያጸደቁቸውን ስሞች እና ባህርያት ሳያዛቡ፣ ትርጉም አልባ ሳያድርጉ፣ ሁኔታን ሳይገልጹ እና ከፍጡራኖቹ ጋር ሳያመሳስሉ ማጽደቅ ነው።

“የሚመሰሰለው ምንም ነገር የለም። እሱም ሰሚው ተመልካቹ ነው” (አ፡፳፭፡፳) በሚለው የጌታችን ቃል መሰረት ያምናሉ።

4- ويؤمنون بالوهمية الله، وهو: إفراد الله بالعبادة، وهو الغاية من الخلق؛ كما قال تعالى: {وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ} [الذاريات: 56]، وهو أساس دعوة الرسل كما قال تعالى: {وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ} [الأنبياء: 25]، وقال تعالى: {وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ} النحل: 36

4. አላህ ብቸኛ ተመላኪ በመሆኑ ያምናሉ። ይህም በየትኛዎቹም አምልኮች ቢሆን አላህን ብቸኛ አድርጎ ማምለክ ነው። ይህ የተውሂድ ክፍል ፍጥረታቶች ሁሉ የመፈጠራቸው ዋነኛ አላማ ነው። አላህም ይሄን አስመልክቶ በ(አ፡፳፭፡፳) "ጋኔንን እና ሰውንም ሊገዙኝ እንጅ ለሌላ አልፈጠርኳቸውም" ብሏል። የሁሉም መልእክተኞች የአስተምህሮታቸው መነሻ መሰረትም እሱው ነው። አላህም በ(አል አንቢያ፡ 25) “ከአንተ በፊትም እነሆ ከእኔ ሌላ ሌላ አምላክ የለምና ተገዙኝ በማለት ወደ እርሱ የምናወርድለት ቢሆን እንጂ ከመልእክተኛ አንድንም አልላክንም” ብሎ ተናግሯል። በተጨማሪም በ(አልካህል፡ 36) “በየህዝቡ ሁሉም ውስጥ አላህን ተገዙ፣ጣኦትንም ራቁ በማለት መልእክተኛን በርግጥ ልከናል” ሲል ገልጿል።

5- وتوحيد الله هو أول واجب، وآخر واجب يخرج به الإنسان من الدنيا.

5. አላህን በብቸኝነት ማምለክ የመጀመሪያው ግዴታ ነው። የሰው ልጆች የመጨረሻው ከዱንያ የመሰናበቻቸው ግዴታም እሱው ነው።

6- ويعتقدون أن معنى (لا إله إلا الله): لا معبود حق إلا الله.

6. ላ ኢላሃ ኢላላህ የሚለው የምስክርነት ቃል ትክክለኛ ትርጉሙ ከአላህ ወጭ በእውነት ሊመለከ የሚችል አንድም አምላክ የለም ማለት መሆኑን ያምናሉ።

7- وصرف شيء من خصائص الله لغير الله شرك، وقد حذر الله سبحانه ورسوله ﷺ منه،
ومن الذرائع الموصلة إليه.

7. ለአላህ ብቻ የተገደቡ ወይም እሱ ብቻ የሚለይባቸውን የትኞቹንም ጉዳዮች ከእሱ ወጭ ላለ አካል መስጠት በአላህ ላይ ማጋራት ነው። ከየትኛውም እንከን፣ ነውርና አጋር የጸዳ የሆነው አላህ እንድሁም መልእክተኛው ﷺ ከሺርክ እና ወደ ሺርክ ከሚያዳርሱ መንገዶች በሙሉ በጥብቅ አስጠንቅቀዋል።

ክፍል 4 - በመላእክት ማመን

الفصل الرابع: الإيمان بالملائكة

1. ويؤمنون بوجود الملائكة الكرام.

1- በተከበሩ መላኢካዎች መኖርም ያምናሉ።

2. وما ورد في الكتاب والسنة من أسمائهم.

2- በቁርአን እና በሱና ስማቸው የተጠቀሱትን በስሞቻቸው ያምናሉ።

3. وأعمالهم.

3- ተግባራቸው የተገለጸውን መላኢካዎች ከተግባራቸውም ጭምር ያምናሉ።

4. وصفاتهم.

4- ሁኔታቸው ወይም መገለጫቸው የተነገረውንም እንደሁ ከመገለጫዎቻቸው ጋር ተቀብለው ያምናሉ።

ክፍል 5 - በመጽሀፍት ማመን

الفصل الخامس: الإيمان بالكتب

1. ويؤمنون بكتب الله المنزلة جميعها، والقرآن هو خاتمتها وناسخها.

1- አላህ ባወረዳቸው መጽሀፍቶቹ በሙሉ ያምናሉ። የመጽሀፍቶቹ ሁሉ መደምደሚያ እና ሻሪ ቁርአን መሆኑንም ይቀበላሉ።

2. ويؤمنون تفصيلاً بكتاب هذه الأمة القرآن العظيم: وهو كلام الله حروفه ومعانيه، المنزل على محمد ﷺ، المتعبد بتلاوته، منه بدأ وإليه يعود.

2- ለዚህ ህዝብ መስሊም የተሰጠውን ቅዱስ ቁርአንን በተመለከተ ደግሞ ዘርዘር ባለ መልኩ ያምናሉ። ፊደላቶቹ እና ትርጓሜዎቹ የአላህ እንደሆኑ፣ በሙሀመድ ላይ የተወረደ፣ በንባቡ አላህ የሚመለከበት፣ ከአላህ እንደጀመረ እና መጨረሻም ወደ እሱ ተመላሽ እንደሆነ ያምናሉ።

3. ويؤمنون بأنها تتفق في التوحيد وأصول الشرائع، وتختلف في تفاصيل الشرائع.

3- ሁሉም መጽሀፍት አላህን በብቸኝነት በማምለክ እና በሌሎችም መሰረታዊ መርሆዎች ላይ ተመሳሳይ እንደሆኑ፣ በዝርዝር ድንጋጌዎች ዙሪያ ግን እንደሚለያዩ ያምናሉ።

ክፍል 6 - በመልእክተኞቹ ማመን

الفصل السادس: الإيمان بالرسول

1. ويؤمنون بأنبياء الله ورسله جميعاً، وما أيدهم به من الآيات.

1- በሁሉም ነብያቶችና መልእክተኞች እንደሁም እነሱን ለማገዝ በተሰጧቸው የተለያዩ ተአምራቶችም ጭምር ያምናሉ።

2. ويؤمنون تفصيلاً بمحمد بن عبدالله ﷺ خاتمهم، وأفضلهم، وعموم رسالته للثقلين زماناً ومكاناً.

2- በነብያቶች ሁሉ መደምደሚያው፣ ከሁሉም መልእክተኞች በላጩ፣ ለሁሉም ዘመን እና ቦታ እንደሁም ለሁሉም የሰው ልጆችና ጋኔኖች በተላከው በሙሀመድ ቢን ዑብዲላህ ﷺ ደግሞ በዝርዝር ያምናሉ።

3. ويعتقدون أن مقتضى (مجد رسول الله): طاعته فيما أمر، وتصديقه فيما أخبر، وألا يُعبد الله إلا بما شرعه ﷻ.

3- ሙሀመድ የአላህ መልእክተኛ እንደሆነ መመስከር የሚረጋገጠው ያዘዙትን በመታዘዝ፣ የከለከሉትን በመከልከል፣ የተናገሩትን እውነት ብሎ በመቀበል እንደሁም እርሳቸው ባስተማሩት መልኩ ብቻና ብቻ አላህን በማምለክ እንደሆነም በጽኑ ያምናሉ።

ክፍል 7 - በመጨረሻው ቀን ማመን

الفصل السابع: الإيمان باليوم الآخر

1. ويؤمنون باليوم الآخر، ومنه ما يكون بعد الموت.

1- በመጨረሻው ቀን ያምናሉ። ይሄም ከሞት በኋላ የሚከሰቱትን ነገራቶች በሙሉ ያካትታል። ከእነዚያም ውስጥ፡

2. وفنتنة القبر، فيقال للميت: من ربك؟ وما دينك؟ ومن نبيك؟

2- በቀብር ፈተና ማመን በመጨረሻው ቀን ከማመን ይካተታል። ሟቹ ሰው አምላክህ ማን ነው? እምነትህ ምንድን ነው? ነብይህ ማን ነው ተብሎ ይጠየቃል ብለው ያምናሉ።

3. ثم بعد هذه الفتنة إما نعيم وإما عذاب إلى أن تقوم القيامة الكبرى.

3- የቀብሩን ፈተና ተከትሎ ትልቁ ትንሳኤ እስከሚከሰትበት ጊዜ ድረስ ሟቾች ሁሉ ወይ በድሎት ወይም ደግሞ በቅጣት ውስጥ ሆነው ይቆያሉ ብለው ያምናሉ።

4. وأشراط الساعة.

4- በትንሳኤዋ ምልክቶች ሁሉ ያምናሉ።

5. والنفخ في الصور، ثم البعث بعد الموت، ثم الحشر، فيقوم الناس من قبورهم لرب العالمين حفاة عراة غرلاً، وتدنو منهم الشمس، ويُلْجِمهم العرق.

5- በቀንድ እንደሚነፋ፣ ሟቾችም ከሞት በኋላ እንደሚቀሰቀሱ፣ ሁሉም በአንድ ቦታ እንደሚሰባሰቡ፣ ሁሉም ከቀብራቸው እርቃናቸውን፣ ባዶ እግራቸውንና ያልተገረዙ

ሆነው ጌታቸው ዘንድ እንደሚቀርቡ፣ ጸሀይም ወደ እነርሱ እንደምትቀርብ እንድሁም በስራዎቻቸው ልክ በላብ እንደሚዘፈቁም ያምናሉ።

6. وحوض النبي ﷺ.

6- ለኑብዩ ﷺ በተሰጠው ልዩ የክብር መጠጥም ያምናሉ።

7. والحساب، والميزان، والصراط.

7- በምርመራ፣ በሚዛን እንድሁም በጀህነም ላይ በተዘረጋው መንገድ ላይ ማለፍም እንዳለ ያምናሉ።

8. والنار.

8- በእሳትም ያምናሉ።

9. والجنة، وأول من يستفتح باب الجنة محمد ﷺ، وأول من يدخل الجنة من الأمم أمته.

9- በጀነትም ያምናሉ። የጀነት በር እንድከፈት ቀዳሚ ጠያቂውና አስከፋቹም ሙሀመድ ﷺ መሆኑን፣ ከሁሉም ነብያት ተከታዮች በፊት ቀድመው ጀነት የሚገቡት ህዝቦችም የሙሀመድ ﷺ ተከታዮች መሆናቸውን ያምናሉ።

10. وأن المؤمنين يرون ربهم عياناً بأبصارهم يوم القيامة وفي الجنة.

10- አማኞችም በዕለተ ትንሳኤዋ የመሰብሰቢያ መስክ ላይ እንድሁም በጀነት ውስጥ ጌታቸውን በአይኖቻቸው በብሌኑ እንደሚያዩ ያምናሉ።

11. والشفاعة، ومنها: شفاعته ﷺ في أهل الموقف حتى يُقضى بينهم، وهي المقام المحمود، ومنها شفاعته ﷺ وغيره فيمن استحق النار من أهل الإيمان أن لا يدخلها، ومن دخلها أن يخرج منها، ويُخرج الله من النار أقواماً من أهل الإيمان بغير شفاعاة، بل بمحض فضله ورحمته.

11- በምልጃም ያምናሉ። ይሄም በትንሳኤዋ እለት በመስኳ ለተሰባሰቡ ሰዎች ነብዩ ሙሀመድ ﷺ የሚያደርጉትን አስደናቂ ምልጃ፣ ለእሳት ተገቢ የሆኑ አማኞች እሳት ከመግባታቸው ቀደም ብሎ በነብዩም ﷺ ይሁን በሌሎች አማኞች የሚፈጸምን ምልጃ፣ እሳት የገቡ አማኞች እንድወጡ የሚደረግን ምልጃ ያካትታል። አላህም በፍጹማዊ ቸርነቱ እና እዝነቱ ብቻ ያለማንም አማላጅነት ከእሳት ነጻ የሚያወጣቸው አማኞች እንዳሉም ያምናሉ።

ክፍል 8 - በአላህ ቅድመ ወሳኔ ማመን

الفصل الثامن: الإيمان بالقدر

1. ويؤمنون بالقدر خيره وشره.

1- በመልካሙም ይሁን በመጥፎው የአላህ ቅድመ ወሳኔ ያምናሉ።

2. وهو: علم الله الشامل بمقادير الخلق.

2- በቀደር ማመን ማለት ከእያንዳንዱ ነገር ጋር የሚያያዙ ጉዳዮችን (የተከሰቱትን ነገራቶች፣ ወደፊት የሚከሰቱትን ጉዳዮች፣ ያልተከሰቱት ነገራቶች ቢከሰቱ እንዴት እንደሚሆኑም ጭምር) ሁለአቀፍና አካታች በሆነ መልኩ አላህ እንደሚያውቃቸው ማመን ነው።

3. وكتابته لها في اللوح المحفوظ؛ كما قال سبحانه: { أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ } [الحج: 70]

3- አላህም ያወቃቸውን ጉዳዮች በሙሉ በተጠበቀው ሰሌዳ ላይ እንደጻፋቸው ማመን ነው። ይሄን አስመልክቶም የተከበረው ጌታችን በ(ሐሳብ፡ 70) “አላህ በሰማይና በምድር ውስጥ ያለን ሁሉ በእርግጥ የሚያውቅ መሆኑን አታውቅምን? ይህ በመጽሀፍ ውስጥ የተመዘገበ ነው።ይህ በአላህ ላይ ገር ነው” ብሏል።

4. ومشيتته الشاملة لكل شيء حتى مشيئة العباد؛ كما قال سبحانه: { لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَوِي } (28) وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ { التكوير: 28، 29

4- የአላህ መሻት ነገራቶችን በሙሉ ያካተተ መሆኑን እና ይሄ መሻቱም የባሪያዎቹን ፍላጎትና መሻትም ጭምር እንደሚያጠቃልል ማመንም በቀደር የማመን አንዱ ደረጃ

ነው። ይሄን በተመለከተም ጌታችን (አልተከዋር፡ 28) እንደህ ይላል፡ (ይህ ቁርአን) ከእናንተ ቀጥተኛ መሆኑን ለሚሻ ሰው መገለጫ ነው። የአለማቱ ጌታ አላህ ካልሻም አትሹም።

5. وخلق له لكل شيء حتى أعمال العباد؛ كما قال سبحانه: {وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ} الصافات: 96

5- የሰው ልጆችን ተግባራትም ሳይቀር ሁሉንም ነገራቶች ባጠቃላይ ያስገኛቸው አላህ እንደሆነ ማመን የመጨረሻው በቀደር የማመን ክፍል ነው። ይሄንን በተመለከተም ጌታችን በ(አልሀሳ፡ 96) “አላህ እናንተንም የምትሰሩትንም የፈጠረ ነው” ብሎ ተናግሯል።

6. والعباد فاعلون حقيقة، والله خلق أفعالهم.

6- ባሪያዎች በተጨማሪም ድርጊቶችን ፈጻሚዎች እንደሆኑና አላህ ደግሞ እነሱንም ድርጊቶቻቸውንም እንደፈጠረ ያምናሉ።

7. وأهل السنة يحتجون بالقدر في المصائب لا في المعائب.

7- አህሉ ሱናዎች የአላህን ቅድመ ወሳኔዎች እንደመረጃ አድርገው የሚያቀርቡት በመከራዎች ላይ እንጂ በአስነዋሪ ጉዳዮችና በወንጀሎች ላይ አይደለም።

8. والتوفيق والخذلان من الله، ولهما أسباب، فيهدي الله فضلاً منه، ويضل عدلاً منه، كما قال تعالى: {إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى (4) فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى (5) وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى (6) فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَى (7) وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى (8) وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى (9) فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَى [الليل 4- 10]

8- ሀቅን ማግኘትና መከተልም ይሁን ከሀቅ ርቆ መዋረድ የአላህ ወሳኔ ነው። ሁለቱም ግን የየራሳቸው ሰበቦች አሏቸው። አላህ በቸርነቱና በትሩፋቱ የሻውን ሰው ወደ

ትክክለኛው ጎዳና ይመራል። በፍትሃዊነቱ ደግሞ ያጠማል። ይሄን በተመለከተ ደግሞ የተከበረው ጌታ በ(እልላይል፡ 4-10) “ስራችሁ በርግጥ የተለያዩ ነው። የሰጠ ሰውማ፣ ጌታውን የፈራም። በመልካሚቱም (እምነት) ያረጋገጡ። ለገሪቱ ስራ እናዘጋጃለን። የሰሰተ ሰውማ፣ የተብቃቃም (በራሱ የተማመነ)። በመልካሚቱ እምነት ያስተባበላል። ለክፉይቱ ስራ እናዘጋጃለን" ብሏል።

ክፍል 9 - ተያያዥ የእምነት ጉዳዮች

الفصل التاسع: ملحقات الاعتقاد

1. ويعتقدون معنى قول النبي ﷺ: (خير الناس قرني، ثم الذين يلونهم، ثم الذين يلونهم).

1- ከትውልዶች ሁሉ በላጮቹ በእኔ ዘመን ያሉት ትውልዶች ናቸው። ከዚያም በሁለተኛ ደረጃ ላይ የሚቀመጡት የእነሱ ተከታዮች ሲሆኑ፤ በሶስተኛነት ደረጃ የሚቀመጡት በላጭ ትውልዶች ደግሞ የተከታዮቻቸው ተከታዮች ናቸው በሚለው የነብዩ ﷺ ሀዲስ መልእክት ያምናሉ። (ቡኸሪና ሙስሊም)

2. ومن أصول أهل السنة: محبة وإجلال أصحاب رسول الله ﷺ، وسلامة قلوبهم وألسنتهم لهم، ويقبلون ما جاء به الكتاب والسنة والإجماع من فضائلهم ومراتبهم.

2- የነብዩን ﷺ ባልደረቦች በሙሉ መውደድና ማክበር እንድሁም እነሱን በልቦናም ይሁን በአንደበት በመልካም ብቻ ማንሳት መሰረታዊ ከሆነው የአህሉ ሱናዎች እምነት ነው። ስለሆነም የእነሱን ደረጃና ክብር በተመለከተ በቁርአን፣ በሀዲስና በምሁራኖች ስምምነት የጸደቁ መረጃዎችን ሁሉ ይቀበላሉ።

3. وَيَقْرُونَ بفضل الخلفاء الراشدين، وأن ترتيبهم في الخلافة: أبو بكر، ثم عمر، ثم عثمان، ثم علي، رضي الله عنهم أجمعين.

3- አስተዋይ እና ቅን የሆኑት የነብዩ ﷺ ምርጥ ምትኮች ልዩ ደረጃ እንዳላቸው ያምናሉ። የተተኪነት ቅደም ተከተላቸውም አቡበክር፣ ዑመር፣ ዑስማን እና ዐሊይ ነው። አላህ መልካም ስራቸውን ይውደድላቸው።

4. ويحبون أهل بيت رسول الله ﷺ، ويتولونهم.

4- የኑብዩን ﷺ ቤተሰቦች ይወዳሉ። ያከብራሉ።

5. ويتولون أزواج رسول الله ﷺ أمهات المؤمنين، ويؤمنون بأنهن أزواجه في الآخرة.

5- የአማኞች ሁሉ እናቶች የሆኑትን የኑብዩን ﷺ ባለቤቶች ይወዳሉ። እነሱም በዘላለማዊዋ ሀገር የኑብዩን ﷺ ሚስቶች እንደሆኑ ያምናሉ።

6. ويمسكون عما شجر بين الصحابة بلا حاجة، ويقولون: إن هذه الآثار المروية في مساويهم: منها ما هو كذب، ومنها ما قد زيد فيه ونقص وغُيِّرَ عن وجهه، والصحيح منه هم فيه معذرون؛ إما مجتهدون مصيبون، وإما مجتهدون مخطئون، ولا يعتقدون أن كل واحد من الصحابة معصوم عن كبائر الإثم وصغائره، بل تجوز عليهم الذنوب في الجملة، ومن نظر في سيرة القوم بعلم وعدل وبصيرة، وما مَنَّ الله عليهم به من الفضائل؛ علم يقيناً أنهم خير الخلق بعد الأنبياء، لا كان ولا يكون مثلهم، وأنهم الصفوة من قرون هذه الأمة التي هي خير الأمم وأكرمها على الله.

6- በኑብዩን ﷺ ባልደረቦች መካከል በተከሰተው አለመግባባት ዙሪያ ያለማስረጃ ከመናገር ምላሳቸውን ይሰበስባሉ። ካላስፈላጊ ንግግር ይልቅ ዝምታን ይመርጣሉ። ስለእነሱ እንከናቸና መጥፎ ጎኖች የተሰራጩ ወሬዎች ከፊሎቹ የሀሰት መረጃዎች፣ ከፊሎቹ ከተጨባጩ የተጋነኑ፣ ሌሎቹ ተጨባጩን እውነታ ያጓደሉ ቀሪዎቹ ደግሞ ከእውነታው የተዛቡ እንደሆኑ ያምናሉ። ትክክለኛ በሆነ መልኩ የተነገረው የግጭታቸው መንስኤ ደግሞ የአላህን ወዴታ ለማግኘት ብለው ካደረጉት ጥረት የመነጨ መሆኑን ይቀበላሉ። ምናልባትም ይህ ያጋጫቸው የግል ጥረት ትክክል ሆኖ ከተገኘ በሁለት መልኩ ተሸላሚዎች ሲሆኑ ጥረታቸው ስህተት ከሆነ ደግሞ ይቅር ተባዮች ናቸው። እያንዳንዳቸው የኑብዩን ﷺ ባልደረባዎች ከጥቃቅን ስህተትና ከትላልቅ ኃጢአቶች ፍጹም የተጠበቁ ንጹሃን ናቸው ብለው አያምኑም። ይልቁንም ጥቅል በሆነ መልኩ

ወንጀል ሊፈጽሙ የሚችሉ ሰዎች ናቸው ብለው ያምናሉ። ገድላቸውንና ታሪካቸውን በእውቀት፣ በፍትህና በአንክሮት ለተመለከተ እንድሁም አላህ የለገሳቸውን ችሮታ ለታዘበ ሰው ከሁሉም ነብያቶች በመቀጠል ምርጦቹ ትውልዶች እነሱ መሆናቸውን ያለ ምንም ጥርጥር ይረዳል። እነሱን መሳይ አልነበረም። ወደፊትም አይኖርም። እነሱ ከዚች ከምርጧና አላህ ዘንድ የተከበረች ከሆነችው የነብዩ ﷺ ተከታይ ህዝብ ውስጥ የተፈጠሩ ምርጥ እና እንቁ ትውልዶች ናቸው።

7. ومن أصول اعتقاد أهل السنة: التصديق بكرامات أولياء الله المتقين، وما يُجري الله على أيديهم من خوارق العادات، وهي موجودة إلى يوم القيامة، وخوارق العادات لغير المتقين هي من الشياطين.

7- ጥንቁቅ በሆኑ የአላህ ወዳጆች ላይ የሚከሰቱ ከራማዎች እውነት ናቸው ብሎ ማመን ከአህሉ ሱናዎች መሰረታዊ የእምነት ክፍል ነው። ተፈጥሯዊ የሆነውን ልማድ በሚጻረር መልኩ በእነሱ ላይ የሚከሰቱት እነዚህ ተአምራቶች ትክክለኛ እንድሁም እስከአለተ ትንሳኤ ድረስ ቀጣይ እንደሆኑም ጭምር ያምናሉ። ልማድን በሚጥስ መልኩ አላህን በማይፈሩ ሰዎች ላይ የሚከሰቱት እነዚህ ወጣ ያሉ ጉዳዮች ደግሞ የሸይጣን ስራዎች መሆናቸውን ያውቃሉ።

8. ويأمرون بالمعروف وينهون عن المنكر على ما توجبه الشريعة.

8- ሸሪዓው ባስቀመጠው አቅጣጫ መሰረት በመልካም ነገራቶች ያዛሉ። ከመጥፎም ይከለክላሉ።

9. ويدينون بالنصيحة للأمة، ويدعون إلى مكارم الأخلاق، ومحاسن الأعمال، ويأمرون بمعالى الأمور، وينهون عن سفافها.

9- ለሙስሊሙ ማህበረሰብ ፍጹም ተቆርቃሪ፣ ታማኝና ቀና መካሪ ሆኖ በመገኘት አላህን ያመልካሉ። ወደ መልካም ስነምግባርና ውብ ስራዎች ይጣራሉ። በተከበሩና ከፍ ባሉ መልካም ነገራቶች ላይ ያዛሉ። ርካሽና ጸያፍ ከሆኑ ድርጊቶች ይከለክላሉ።

10. ويُنزِلون الخلاف مع المخطئ منزله، سواء كان من أهل السنة، أم من أهل القبلة، أم من غير المسلمين، فيعلمون الحق، ويرحمون الخلق.

10- ከአህሉ ሱናዎችም ይሁን ከአህሉ ሱና ወጭ ከሆኑ ሙስሊሞች፣ ከዚህም አልፎ ከማንኛውም ሰው ጋር ያላቸውን ልዩነትና አለመግባባት በልኩ ያስቀምጣሉ። የሰዎቹን ስህተትም በትክክለኛ ደርጃው ይመዝናሉ። ሀቅን ያውቃሉ። ለፍጡራኖችም ያዝናሉ።

11. ويرون السمع والطاعة لإمام المسلمين في طاعة الله، وإقامة الحج، والجهاد، والجمع، والأعياد، مع كل إمام؛ برأ كان أو فاجراً.

11- የአላህን ትእዛዛት በማክበር ላይ እስካዘዙ ድረስ ሙስሊም መሪዎችን ማድመጥ እና መታዘዝ ግዴታ እንደሆነ ያምናሉ። መሪው መልካምም ይሁን መጥፎ እሱን ተከትሎ ሀጂ መፈጸም፣ ጂሀድ ላይ መሳተፍ፣ የጁሙዓ እና የዒድ ሰላቶችን መስገድ የእምነት ክፍል መሆኑን ያረጋግጣሉ።

12. ويأمرون بالاجتماع على الحق، وعدم التفرق فيه، كما قال تعالى: {وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ عَلَيْهِمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ} [آل عمران: 103].

12- አላህም በተከበረው ቃሉ በ(አሉ ኢምራን፡ 103) “የአላህን (የማመን) ገመድ ሁላችሁም ያዙ። አትለያዩም። ጠበኞች በነበራችሁ ጊዜ በእናንተ ላይ የዋለውን የአላህን ጸጋ አስታውሱ። በልቦቻችሁ መካከልም አስማማ። በጸጋውም ወንድማማቾች ሆናችሁ። በእሳት ጉድጓድ አፋፍም ላይ ነበራችሁ። ከእርስዎም አዳናችሁ። እንደዚሁ ትመሩ ዘንድ አላህ ለእናንተ አንቀጾቹን ያብራራል” ባለው መሰረት በሀቅ ላይ በመሰባሰብ ያዛሉ። ከሀቅ መራቅንና መለያየትን ያስጠነቅቃሉ።

13. وهم الطائفة القائمة بأمر الله، الذين قال فيهم النبي ﷺ: (لا تزال طائفة من أمتي قائمة بأمر الله، لا يضرهم من خذلهم أو خالفهم، حتى يأتي أمر الله وهم ظاهرون على الناس) وفي رواية: (لا تزال طائفة من أمتي يقاتلون على الحق ظاهرين إلى يوم القيامة)

13- እነሱ የአላህን ትእዛዛት በመተግበርና በማስጠበቅ ላይ የተሰማሩ ጀመሩዎች ናቸው። ለዚህም (ቡቫሪና ሙሰሊም) ባሰፈሩት ሀዲስ መሰረት መልእክተኛው ﷺ እነሱን በተመለከተ “ከእኔ ተከታዮች ውስጥ የአላህን ዲን በማክበርና በማስከበር ላይ የምትጸና፣ የተቃወማትም ይሁን ለጠላት አሳልፎ የሰጣት የማይጎዳት፣ እለተ ትንሳኤዋ እስከምትከሰት ድረስ የበላይ ሆና የምትቀጥል ጀመሳ አለች። ወይም በሌላ (ሙሰሊም) በዘገቡት ሀዲስ "በሀቅ ላይ በመጋደል የምትጸና፣ እስከ እለተ ትንሳኤዋ ድረስ የበላይ የምትሆን ጀመሳ አለች" የሚልን የምስክርነት ቃል ሰጥተዋል።

14. وهم فرحون بفضل الله وبرحمته؛ كما قال تعالى: {قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ} يونس: 58.

14- የልቅና ባልቤት የሆነው አምላክ (ዩኑስ፡ 58) “በአላህ ችሮታና በእዝነቱ ይደሰቱ። እርሱ ከሚሰበስቡት ሀብት በላጭ ነው በላቸው” እንደሚለው እነሱም በአላህ ትሩፋትና እዝነት ደስተኞች ናቸው።

نسأل الله أن يجعلنا منهم، وأن لا يزيغ قلوبنا بعد إذ هدانا، وأن يهب لنا من لدنه رحمة إنه هو
الوهاب.

والله أعلم،

وصلّى الله على محمد وآله وصحبه وسلم تسليماً كثيراً

አምላካችን አላህ ከላይ መገለጫዎቻቸውን ከጠቀስናቸው አማኞች እንዲያደርገን፤
ቀጥተኛውን መንገድ ከመራን በኋላ እንዳያጠመንና ለጋስ ስለሆነም ከእሱ ዘንድ
የሆነ እዝነቱንና ትርፋቱን እንዲቸረን እንማጸነዋለን።

አላህ የበለጠ አዋቂ ነው።

የበዛ የሆነ የአላህ ውዳሴ እዝነትና ሰላም በሙህመድ፣ በቤተሰቦቹ፣ በባልደረባዎቹ እና
በተከታዮቹ ላይ ይሰፈን።

ተጠናቀቀ

ማውጫ

የተርጓሚው መልእክት	1
መግቢያ.....	3
ክፍል 1 - ስለዐቂዳህ መግቢያ.....	7
ክፍል 2 - ኢማንን በተመለከተ ያላቸው እምነት.....	15
ክፍል 3 - በአላህ ማመን	18
ክፍል 4 - በመላእክት ማመን	21
ክፍል 5 - በመጽሀፍት ማመን.....	22
ክፍል 6 - በመልእክተኞቹ ማመን	23
ክፍል 7 - በመጨርሻው ቀን ማመን.....	24
ክፍል 8 - በአላህ ቅድመ ወሳኔ ማመን	27
ክፍል 9 - ተያያዥ የእምነት ጉዳዮች.....	30